

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Hopend stil zijn

Het is goed, dat men hope, en stille zij op het heil des HEEREN.

Klaagliederen 3:26

Het volk is weggevoerd in ballingschap. Temidden van de algehele verwarring, het platgebrande en ontvolkte land klaagt Jeremia zijn klacht: 'Ik ben de man, die ellende gezien heeft door de roede Zijner vervolgenheid' (vers 1). Maar temidden van die moedbenemende omstandigheden betoont de Heere Zijn kind en knecht niet in de steek te zullen laten. De Heere verlicht zijn verstand en doet Jeremia het hoofd omhoog heffen. Dan breekt het licht door in zijn duistere ziel, dan mag hij het door het geloof zien dat het de goedertierenheden des HEEREN zijn, dat hij en zijn volk niet vernield zijn en dat Gods barmhartigheden over hen nog geen einde genomen hebben. Ondanks de zonden en ongerechtigheden zijn die nog allen morgen nieuw geweest. De trouw van de Heere is groot (verzen 22 en 23). Jeremia mag het hoofd een ogenblik opheffen en boven alle omstandigheden uitzien. Nee, dat is niet zijn verdienste, maar dat is de verdienste van Christus, in Wie Hij God tot Zijn deel mag hebben. Daarom alleen is Zijn hoop op de Heere. Dat heeft Hij mogen ervaren in zijn leven, dat God, Die in genade op hem heeft neergezien, goed is voor een slecht mens. Want toen hij zijn verwachting op de Heere mocht stellen, heeft Hij hem niet beschaamd doen staan. In vers 25

zegt hij het: 'De HEERE is goed dengenen, die Hem verwachten, der ziele, die Hem zoekt'. Daarom is er in zijn hart een hopend stilzijn. Bij deze tekstwoorden tekenen de kanttekenaren aan: Hij is gelukkig, die zijn hoop vast op de Heere gesteld heeft en in stilheid de verlossing van de Heere is verwachting. Dan heeft deze tekst ons ook aan het begin van het nieuwe jaar veel te zeggen.

In de eerste plaats gaat het hier dus niet om hoop op tijdelijke goederen. Niet om de vraag of we in 2003 met veel goederen gezegend zullen worden. Zelfs niet in de eerste plaats of we gevrijwaard zullen worden van ziekte, ongelukken, gevaren, rampen in de natuur, en dergelijke, hoewel we de Heere mogen vragen of Hij onze weg ook in het tijdelijke leven voorspoedig wil maken. Maar in het bijzonder gaat het dan om de vraag of we in 2003 onze hoop vast op de Heere gesteld hebben en in stilheid de verlossing van Hem verwachten. Het betreft hier dus een gegronde hoop.

Niet een hoop, die hoopt op de barmhartigheid van God, die de zonde wel door de vingers ziet en denkt dat het alles bij het sterven wel mee zal vallen. Jeremia spreekt hier van een gegronde hoop. Hoop die gepaard gaat met het zaligmakend geloof, want het geloof is

immers een vaste grond van de dingen die men hoopt. Dat is een hoop, door God Zelf gewerkt, die niet beschaamt, omdat de liefde Gods in het hart is uitgestort door de Heilige Geest, Die ons is gegeven. Waar die hoop gewerkt is, doet dat alles van de Heere verwachten, in verdrukking hopen op de Heere (zie Romeinen 5:3 en 4), alle nood en zorg aan Hem toevertrouwen, in verdriet en eenzaamheid bij Hem schuilen, in de aanvechtingen van de satan bidden: Twist met mijn twisters Hemelheer; als de zonde en de begeerte ons omringt vragen: Wend, wend mijn oog van d'ijdelheden af. Misschien wat onbegrijpelijk voor u, dat Jeremia er aan toevoegt: en stille zij op het heil des HEEREN. Wil dat zeggen: stilzitten, niets doen, Gods water maar over Gods akker laten lopen? In 2003 maar lijdelijk afwachten wat er komt? Nee, Jeremia bedoelt hier juist een heilig stilzitten. En een heilig stilzitten is juist werkzaamheid, een gelovige en heilige werkzaamheid. Een werkzaamheid in de binnenkamer, waar in de oefeningen des geloofs een uitzien wordt geboren of de Heere de zaken die men niet bezit, wil schen-

Inhoud

Meditatie:	
Hopend stil zijn	1
Rond taak en werkwijze van het curaorium (2)	2
Zijn zegen maakt rijk	3
Kracht voor krachtelozen (2)	4
Joseph Charles Philpot (1802-1869) (2)	5
Kerknieuws	7
Berichten	7
Predikbeurten	8

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
F. Bolstraat 12, 2981 CC Ridderkerk
tel. 0180-425915.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Administratie en betalingen van
abbonementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abbonementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisoehof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abbonementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

ken op Zijn tijd en op Zijn wijze. Een stil heimwee en een stille hoop dat de Heere nog eens tot hun ziel zal spreken: Ziet Ik, ja Ik ben uw heil alleen. Een uitzien naar de toepassing van de weldaden van Christus en naar de kennis van Zijn gezegende Persoon. Dan kan het hart zo worden gekrenkt door de uitgestelde hoop. Als het uw uitzien is of de Heere Zich in Zijn onbegrijpelijke zondaarsliefde tot u zou willen overbuigen, dan zegt de Heere hier door middel van Zijn profeet: Het is goed dat men hope en stille zij op het heil des HEEREN. De beloften Gods zijn in Christus Jezus ja en amen. Daarom wees stil. De Heere zal voor u strijden. Naomi zei het tot Ruth: 'Zit stil mijn dochter, totdat gij weet, hoe de zaak zal vallen; want die man zal niet rusten, tenzij dat hij heden deze zaak voleind hebbe'. De meerdere Boaz Jezus Christus heeft niet gerust totdat Hij de gehele zaak voleindigd had en het kon uitroepen: Het is volbracht. Hij rust ook nu nog niet, want door Zijn Geest zal Hij het werk beginnen in het hart van een zondaar, die van eeuwigheid verkoren is tot de zaligheid en wat Hij begon, zal Hij voleindigen tot op Zijn dag. Simeon en Anna hebben er naar uitgezien met een stil en vurig verlangen. De

Heere heeft het op Zijn tijd willen vervullen, zodat Simeon kon zeggen: Mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien. Dat uitzien wens ik u van harte toe voor het nieuwe jaar. Voor het eerst, of ook opnieuw, want als het goed is, is er ook bij Gods kinderen een uitzien, een hopen stilzijn op het heil des Heeren, nl. op de dag van de volkomen verlossing van het lichaam der zonde en des doods om God alleen alle eer toe te brengen die Hem toekomt.

Stilzijn wordt bij de mens niet gevonden, want het werken zit hem in zijn bloed. Een voorrecht als de Heere ons geleerd heeft alles van Hem te verwachten en in een stille hoop maar achter Hem aan te komen en te hopen op het heil des Heeren. Het geloof in het heil dat Christus verworven heeft kan alleen de banden verbreken en in de ruimte stellen. De bede van de dichter van Psalm 62 mocht ons aller bede zijn voor 2003:

*Mijn ziel is immers stil tot God;
Van Hem wacht ik een heilrijk lot;
Hij immers zal mijn rotssteen wezen,
Mijn heil, mijn hulp in mijn gebrek;
Mijn toevlucht en mijn hoog vertrek:
Ik zal geen grote wank'ling vrezen*

Capelle a/d IJssel, ds. W. Silfhout.

Rond taak en werkwijze van het curatorium

(2)

De school in Kampen

In de tijd van de Reformatie en Nadere Reformatie was er sprake van staatsuniversiteiten. Dat werd na de Afscheiding van 1834 anders. De kerken van de Afscheiding hadden een *kerkelijke* Theologische School in Kampen, gesticht in 1854. J.C. Rullmann geeft in zijn bekende boek over de Afscheiding een kostelijke schets van de gang van zaken op de school in Kampen. Er bestond in de eerste jaren een soort toelatingsexamen, dat betrekking had op een onderzoek naar naam, geboorteplaats, ouderdom, al of niet gehuwd zijn, studiemiddelen en de beweegredenen, die ertoe geleid hadden zich te melden om toegelaten te worden. Dit onderzoek vond plaats door de

docenten. Op de Algemene Synode van 1854 werd het volgende beslist ten aanzien van de curatoren en ik citeer de Acta: 'Er zullen Curatoren der Theologische School zijn. Aan deze Curatoren wordt opgedragen, hetgeen tot de oprichting en het bestuur der school vereist wordt, en desaan gaande mededeling te doen aan hunne Provinciale vergaderingen. Ook zullen zij voorlopig tweemaal des jaars, in de plaats, waar de school gevestigd zal zijn, een vergadering houden. Er moeten om vergadering te houden, ten minste zes Curatoren aanwezig zijn. Bij deze gelegenheid zal het voorbereidend examen der toekomstige Leraren door hen afgenomen worden, in tegenwoordigheid van de Leraren van de school, en, zo de Curatoren het

begeren, onder hunne medewerking. Laatstgenoemden brengen echter geen beslissend oordeel uit.'

Toen de Theologische School te Kampen werd gesticht, droegen de kerken het Curatorium dus op het preparatoir examen af te nemen en de kandidaten beroepbaar te stellen, terwijl het peremptoir examen bij de classis bleef. Dat is een situatie, zoals wij die in onze gemeenten nog kennen. Zolang een Theologische School een kerkelijk karakter heeft en onder kerkelijk toezicht staat, kan men daar geen enkel bezwaar tegen maken. Zowel door de Christelijke Gereformeerde Kerken als de Gereformeerde Gemeenten wordt deze praktijk nog steeds gevolgd. Zo blijft de kerk, naar de eis van de Schrift, de volle verantwoordelijkheid dragen voor de beoordeling en de beproeving van de dienaren des Woords. Daarbij is het uiteindelijk de classis, die een kandidaat na gedaan peremptoir examen, toelaat tot de dienst van Woord en sacramenten.

Ds. Van Lingen

In de beginjaren van de Theologische School van de Christelijke Gereformeerde Kerken heeft ds. F.P.L.C. van Lingen als docent een zeer belangrijke plaats ingenomen. Hij heeft in die begintijd zijn stempel gezet op de opleiding. Het is de moeite waard naar hem te luisteren ten aanzien van de toelating tot de opleiding tot de dienst des Woords. Van Lingen wijst er dan op, dat het een eerste eis is, die voor een dienaar des Woords geldt, dat hij zelf genade kent en genade beleeft. Hij mag niet een dode handwijzer zijn die aan de weg staat, maar hij dient een gids te wezen. 'Toen vroeger Dr. Kuyper beweerde, dat de gemeente alleen te vragen had, of haar leeraar de boodschap goed overbracht, heb ik daartegen bij herhaling geschreven en onder meer gezegd, dat geen Koning een bedelaar neemt om aan eenig hof eene belangrijke tijding te zenden. Zulk een, die zich voor een gezonde uitgaf, zou ook daar niet worden ontvangen, maar weggezonden worden, met het woord: een Koning kiest geen bedelaar tot gezant, maar eenen Zijner waardig. Zou dan de Koning der koningen aan Zijne kerk een ander zenden dan die Zijnen geest ademt? Dit sta dan voor alles vast, opdat alle verdenking onder ons wegvalle: hoofdeisch is, dat eene leeraar

Zijn zegen maakt rijk...

Staande aan het begin van een pas begonnen jaar, willen we als redactie van *De Saambinder* ieder die zich met ons kerkelijk blad verbonden weet, van harte de zegen des Heeren toewensen. Die zegen maakt rijk en Hij voegt er geen smart bij, wist reeds de Spreukendichter. Dat die zegen iets geheel anders is dan wij er veelal van maken, mag duidelijk zijn. We moeten die zegen maar niet verwarren met welvaart, weelde of voorspoed. De man die alle dag vrolijk en prachtig leefde, miste de zegen des Heeren en de tobber die aan zijn poort lag, mocht erin delen... Maar dat zult u wel weten. Het is niet de bedoeling van deze nieuwjaarswens een meditatie te maken: die treft u elders in ons blad al aan. Maar we mogen toch wel zeggen dat *zegen* niet minder is dan 's Heeren gunst – en Zijn gunst kan slechts daar zijn, waar de *vloek* van de zonde is weggenomen. En dát kan alleen het geval zijn waar men mag liggen voor rekening van Hem, Die Zijn volk kocht en eigende met Zijn bloedstorting en Die het vervolgens vernieuwt door Zijn Geest en herschept naar Zijn Beeld. Die zegen bidden wij u allen toe!

'Ieder die zich met ons kerkelijk blad verbonden weet', schreven we. We denken aan de deputaten tot behartiging van de belangen van *De Saambinder*, die telkens weer opnieuw tijdens de vergaderingen van de Generale Synode verantwoording afleggen van het gevoerde beleid, zowel inhoudelijk als financieel. We denken aan de administrateur, de heer J. Honkoop met degenen die hem in dit werk terzijde staan. We denken aan de medewerkers van het Kerkelijk Bureau in Woerden. We denken niet in de laatste plaats ook aan onze drukker, Drukkerij Gebrs. Verloop te Alblasterdam, met wie we als redactie een heel goede samenwerking mogen hebben.

Maar als we spreken over ieder die zich met ons blad verbonden weet, denken we vooral ook aan ú, de abonnee en lezer. Mogen we dat zo zeggen: abonnee én lezer? Het is te vrezen dat die twee begrippen toch niet altijd helemaal samenvallen. Als het gaat over het aantal abonnees mogen we werkelijk niet klagen: dat overschreed inmiddels ruimschoots de 16.000 en bevindt zich nog steeds in een stijgende lijn. Maar zijn alle abonnees ook lezers? Hoe staat het wat dat betreft met onze jonge mensen? We zijn er als redactie diep van overtuigd dat ons werk gebrekkig is en dat er op elk nummer wel wat aan te merken is. Dat mag u ook doen, mits uw kritiek opbouwend is. Er komt ook wel eens kritiek binnen, waarmee we weinig kunnen beginnen, omdat zij tamelijk liefdeloos en generaliserend is. Maar verder houden wij ons aanbevolen voor uw waardevolle suggesties. Het is onze hartelijke wens – en het zij ons dan maar vergund deze wens aan onze nieuwjaarswens te verbinden – dat ons kerkelijk blad ook een plaats zou mogen hebben of krijgen in het leven van onze jonge mensen, opdat er ook bij hen *meeleven* moge zijn. Tenslotte: de Heere zij u samen gedachtig, huiselijk en persoonlijk, in het jaar onzes Heeren 2003.

De redactie

geestelijke levenservaring heeft."

De betekenis van ds. Kersten

Wat Van Lingen betekende in de begintijd van de Christelijke Gereformeerde Kerken, dat betekende Ds. G.H. Kersten binnen de Gereformeerde Gemeenten ten aanzien van de opleiding tot dienaar des Woords. Kersten had grote zorg over

het tekort aan predikanten. 'Ons kerkelijk leven geraakt op het doode spoor. Met ernst! Wij moeten voort, of wij zullen verliezen, wat met grote zorg in jarenlange arbeid onder des Heeren zegen is opgebouwd.' De oorzaak van deze nood zag Kersten in het feit, dat men het verwachtte van het extraordinaire, van het buitengewone. Het onderzoek van degenen,

die zich aanmeldde om dienaar des Woords te mogen worden, was daarop met name gericht. Een verslag van bekering en roeping was niet voldoende. Men moest het bewijs leveren singuliere of bijzondere gaven te hebben ontvangen door 'zonder opleiding, daartoe van God onmiddellijk bekwaamd, van stonde aan een woord te spreken.' Degenen, die geen singuliere gaven bezaten, werden zonder meer afgewezen. 'Van deze personen waren wellicht enkelen te gebruiken, zoo men hen beoordeelde ter opleiding en het zou blijken, dat God hen gebruiken wilde.' Maar die beoordeling bleef achterwege. Kersten vroeg zich af of daarin de oorzaak lag, waarom de Heere als doof was voor de roepende nood der gemeenten. 'God wil dat wij de van Hem gegeven middelen niet verachten. Hij heeft de middelen niet nodig, wij wel. Hij kan Mozes veertig dagen en veertig nachten, zonder eten onderhouden op den Horeb, doch als wij niet eten, gaan wij dood. Hij kan leeraars roepen, met gaven en wijsheid bedelen, maar als wij de middelen verachten, dan sterven wij uit. God onthoudt ons Zijne knechten, waar wij het van het onmiddellijke verwachten' (aldus Kersten in 1924). Steeds weer beklemtoonde ds. Kersten, dat noch de school noch hij, maar de *kerk* besliste over de toelating. Hij deelde de vrees van velen voor de voorwerpelijke prediking van de Gereformeerde Kerken. In *De Saambinder* van 24 april 1924 schreef hij: 'Het intellectualisme heeft de eenvoudige prediking verdrongen; en een oppervlakkige, zij het dikwijls schoon gestileerde prediking is gekomen, die de harten koud laat en Gods volk, zoo het niet mee afzakte, laat hongeren.' Kersten benadrukte dat het gevaar van de oppervlakkiging niet in de eerste plaats samenhangt met de opleiding, maar met de toelating. 'De opleiding, mits goed geleid, zal de diamant polijsten en te heerlijker doen fonkelen. Dat betwist niemand. Daar ook wringt de schoen niet, de opleiding is goed. Het komt alles aan op de *toelating*; worden alle jongens met een goeden kop maar aangenomen, dan loopt het mis; de kerk moet de keur behouden en afwijzen in wien Gods vreze noch Goddelijke roeping blijkt. Maar ik wilde die keur de kerk laten; van stonde aan heb ik aangestuurd op *kerkelijke opleiding*. Alles blijve zoo

het is, en als er dan studenten komen, die niet hadden moeten toegelaten worden, dan hebbe de kerk zich zelf dit te wijten.'

Grondige studie nodig

Niet alleen voor de grote verantwoordelijkheid van de toelating, maar ook voor de noodzakelijke toerusting had Kersten een open oog. Hij wees op de misstanden, die gemakkelijk gepaard gaan met het onmiddellijke. 'Onze catechisanten willen wij de geloofsleer inprenten. Hoe zal het gaan, zoo de leeraar zelf de geloofsleer niet kent? En die leert God hem niet onmiddellijk; daarvoor moet hij studeeren; veel meer dan wel beseft wordt, blijkbaar. Of komt de jongelingschap ter Catechisatie om elke week hetzelfde te horen. Gaat het aan ze daar te beprééken in stee van te onderwijzen? ... Gods Woord bedienen is nog iets anders dan eene bekeering te vertellen.' Zonder studie loopt een predikant het gevaar, dat hij driemaal per zondag ongeveer dezelfde preek houdt. Grondige studie is ook noodzakelijk voor een goede pastorale omgang met jongeren, die met allerlei geesten in aanraking komen en soms kritische vragen stellen. 'Een gepast woord van een dominé kan onze jongens en meisjes winnen. Men is toch niet klaar met een donderment van dood en verdoemenis. Praat eens met die groot geworden kinderen. Laat ze eens zeggen, wat zij zoo al hoorden en wat zij ervan denken; en toon ze dan het verkeerde aan en het schrikkelijke van het verlaten van Gods Woord, en doe ze wat zien van het voorrecht naar Gods getuigenis te wandelen ... Zoo handele de leeraar met liefde; maar ook met kennis van zaken. Want als ge u er met groote woorden afmaken wilt, hebben die stoute jongens het ras in de gaten. Ze leggen de vermaningen naast zich neer, en zeggen: 'hij weet er niets van'. Doch om er

wel wat van te weten, moet er onderzocht worden; gestudeerd worden; ons leven lang. En broodnodig is een opleiding, waar de eerste grondslagen gelegd worden van de zoo noodige theologische kennis.' (*De Saambinder*, 14 oktober 1926). Het is wel duidelijk hoezeer Kersten de noodzakelijke toerusting tot de dienst des Woords van levensbelang achtte.

Praktische vorming

Ds. Kersten zag die toerusting zeer breed. Zo verzette hij zich met name tegen de neiging om de eigen bekeering te prediken. Typerend is wat ds. M. Golverdingen daarover vertelt in zijn *Ds. G.H. Kersten - Facetten van zijn leven en werk*: 'Als ik ze niet *Kort Begrip* uit het hoofd laat leren, hebben ze geen enkele basis om op te staan en gaan ze onrechtzinnigheden verkondigen', zegt hij van sommige van zijn studenten. Als het nodig is, aarzelt hij niet om op een vaderlijke en verrassende wijze de nodige omgangsvormen bij te brengen. Zo ontvangt de student die niet met mes en vork kan eten, altijd een uitnodiging om enkele keren bij zijn docent thuis de maaltijd te gebruiken... Wie vergeet om zich te scheren, krijgt van ds. Kersten het geld om eerst naar de kapper te gaan... Hij is ook bewust karaktervormend bezig. De studenten krijgen van tijd tot tijd een envelop met namen van gemeenten, die zij kunnen benaderen voor het spreken van een stichtelijk woord. Daarbij laat hij uitkomen, dat ieder geroepen is om de gehele kerk te dienen. Hij houdt niet van mensen met voorkeuren. De student, die zijn voorliefde om voor te gaan in een bepaalde gemeente nogal heeft uitgestald en daarvoor reeds achter de schermen door een ouderling is gevraagd, krijgt die gemeente juist niet toegewezen.'

(wordt vervolgd)

Zeist, ds. J.J. van Eckevelde.

Kracht voor krachtelozen

*Hij geeft de moeden kracht, en
Hij vermenigvuldigt de sterkte
dien, die geen krachten heeft*

(Jesaja 40:29)

(2)

Terwijl we dit schrijven is de regering van Amerika in druk beraad voor een aanvallen van Irak. Gisteren

heeft de vader van de huidige president in Sioux Falls gesproken, een stad een uur hier vandaan, waar meer

dan honderdduizend mensen wonen en we een kleine gemeente hebben, waar we ook regelmatig voorgaan. Hij heeft gezegd dat zijn zoon de kracht heeft om die oorlog te voeren. Tot nu toe lijkt het erop dat de doorsnee burger er niet zo bij betrokken is, maar dat het meer een zaak is van de politiek. Het is ook een zaak met betrekking tot het gehele wereldgebeuren, tot Israël niet het minst. De Heere mocht ons wel doen beseffen dat alles verzondigd is en dat onder Zijn rechtvaardige oordelen de wereld naar het einde gaat. Om slechts één ding te noemen: in de staat Iowa, waar Nederland 3½ keer in past en waar wij in de noord-west hoek wonen, is de zondag nog wel een rustdag, maar zodra we de grens overgaan naar South Dakota, waar Sioux Falls ligt, zie je op zondag mensen op het land aan het werk. Kom je in de stad zelf: alle winkels zijn open. En is geen besef van Gods heilige dag, uitzonderingen daargelaten. Wat ligt er dan toch een hemelhoge schuld. En schuld moet betaald worden.

Dat is toch in Nederland ook zo, niet waar? Nu is het in het bedrijfsleven een hachelijke zaak, als we alreeds schuld hebben, om dan nog maar weer een nieuwe zaak te beginnen. Dan wordt het in de meeste gevallen alleen maar erger. En nu willen we niet uit het oog verliezen dat Israël door Amerika sinds haar bestaan als natie gesteund is en nog gesteund wordt. Ook in dat licht moet de dreiging vanuit Irak gezien worden. Doch de nationale 'bundeling van zwakken', die na 11 september een veel diepere dimensie heeft gekregen, steunt op zo weinig kennis van de waarheid. Niet dat er geen godsdienst is hier. Ook willen we niet zeggen dat alle godsdienst ten enenmale verkeerd is, neen, daar zijn soms uitspraken te lezen van voorgangers waar zeker nog waarheid in is. Maar het besef van afhankelijkheid van die God voor Wie we allen moeten buigen in het stof is zo onmisbaar. En daar juist ligt de haper. De mens in zijn kunnen en weten staat nu zo in het middelpunt. Terwijl toch de echt schuldigen zich voor de Heere vernederen en Zijn hulp verwachten. Daar willen we elkaar dan ook op wijzen. Als zonde eens zonde wordt, dan wordt het zo'n wonder dat God ons niet heeft weggedaan van voor Zijn heilig aangezicht.

Maar wat komt er dan ook een rust, als het Hem behaagt een weg te ontsluiten waar geen weg meer is. Er ligt toch alleen maar rust in het volbrachte middelaarswerk van de dierbare Borg en Zaligmaker van Zijn Kerk. Dan zouden we dat wel mee willen delen aan iedereen, dan heeft de moedeloze weer zoveel moed gekregen dat hij zijn kruis, wat het ook zijn mag, vrolijk kan dragen. En nu is dit grote land grotendeels onkundig van deze dingen. Als we niet onder de mensen van onze eigen gemeenten verkeren, voelen we ons er zo eenzaam. Maar we hebben ook medelijden met hen, want in het algemeen is men zeer behulpzaam en voorkomend. O, die arme medereizigers met ons naar die grote eeuwigheid. Zo onwetend en dodelijk gerust. Wat zal het toch een wonder van Gods soevereine en vrije ontferming in Christus Jezus zijn, als we ander lot mogen hebben, een beter lot. Neen, dat zal niet zijn om ons, nooit en nimmer, al wat van ons is, dat is de dood, dat is Adam, dat is vijandschap tegen God en onze naaste, maar wie er nu toe verwaardigd te mogen worden hier zichzelf te leren kennen en te leren verfoeien, zie, voor zulken is behoudenis, is er verwachting. Is het enige Offer van Golgotha. En het is waar, Gods kinderen zijn vaak moedeloos, missen zo de kracht om te strijden. In moedeloosheid is zoveel ongeloof. Maar Hij zegt: 'Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude.' En dat geldt niet alleen voor Petrus, maar voor al Zijn volk, Hem van de Vader gegeven.

We moeten dit besluiten. Jonge mensen, we hebben onlangs op verzoek van de classis Mid-West een brief geschreven aan militairen die in

Afghanistan zijn of waren, ook van onze gemeenten. Wat er staat te gebeuren weet God alleen. Zullen jullie je jonge leven niet verwoesten in de zonde van de wereld en van deze tijd? Maar bidt tot die God Die je bekeren kan. En Die te doen wil hebben met schuldige mensen, ook jonge mensen. De Psalm zegt dat Hij komt om de aarde te richten, dan moeten we bereid zijn. De dwaze maagden dachten dat ze het waren, met de wijzen, doch wat kwam het onderscheid openbaar en het was te laat om het nog te herstellen. O, lezer, wie ge ook zijt, onderzoekt u zelf, vraag om dat ontdekkend licht des Geestes.

Hij geeft de moeden kracht en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft. Heeft de Heere dat al niet duizend maal betoond in uw leven, kinderen des Heeren? Dat zal Hij nu blijven doen, omdat Hij getrouw is en nooit verandert. Zijn verbond is vast in Christus Jezus. De dag is aanstaande dat u geen moedeloosheid meer zult kennen en geen kracht meer zal behoeven. Dan is uw hier zo vaak bestreden geloof verwisseld in aanschouwen. Door bange wereldweeën heen brengt de Heere Zijn Kerk thuis. Bidt tot Hem en bidt voor elkander. Bidt ook eens voor die miljoenen aan deze zijde van de oceaan, waaronder zich nog een overblijfsel bevindt. Jona had meer op met zijn wonderboom dan met heel Ninevé. Zo zijn wij in onszelf. Zal het dan geen vrije genade zijn als God nog onderscheid maakt waar van nature geen onderscheid is? Allen hartelijk gegroet.

Rock Valley, Iowa, USA

ds. G.M. de Leeuw

Joseph Charles Philpot (1802-1869)

(2)

Ziekte en vriendschap

In 1830 wordt Philpot opnieuw lange tijd ziek voor een periode van 15 maanden. Toch wordt deze ziekteperiode gebruikt om hem dieper in te leiden in zijn zondige bestaan. Al de rijkdom van zijn godsdienst valt in puin en als en arme en nooddruftige smekeling komt hij aan de voeten van Christus terecht. Philpot

krijgt wel steeds meer moeite met de staatskerk. Er is in deze kerk eigenlijk geen plaats voor de bevindelijke prediking. De formulieren, het *Book of Common Prayer*, zijn hem een doorn in het oog. Toch zal hij niet zo maar zijn kerk verlaten. Hij wordt altijd boos als er schamper gedaan wordt over deze kerk. Maar dan krijgt hij vriendschap met William Tiptaft. Deze is predikant te

Sutton Courtney. Tiptaft heeft zich reeds van de anglicaanse kerk afgescheiden. Hij laat in Abingdon een kapel bouwen, die geopend wordt in 1832. Deze actie van Tiptaft staat niet apart. Er is in die tijd alom beweging in Engeland. In de periode van 1830 tot en met 1835 zijn er een veertig à vijftig geestelijken, die de kerk van Engeland de rug toekeren. Ook Charles Brenton, de plaatsvervanger van Philpot tijdens zijn ziekte, voegt zich bij Tiptaft, na een weigering van een begrafenis van een alom bekend staande dronkaard, waarbij hij verplicht was te zeggen, dat God zijn ziel tot Zich genomen had.

Toch kan Philpot de stap van Tiptaft nog niet navolgen. Wel is hij het volledig eens met Tiptaft als het gaat om de bevinding. Hij schrijft aan hem in een brief (28 november): 'Het kan niet recht zijn de bevinding te verachten, want alle kracht der religie is daarin gelegen. Ik geloof volkomen wat gij vaak zei: waar geen bevinding is, daar is geen religie. Wat mij betreft, ik weet zeker, dat alleen dan de waarheden van de Heilige Schrift invloed hebben op mijn gemoed en leven, wanneer zij bevindelijk in het hart aanwezig zijn.' Hoe moeilijk valt het hem echter, als trouw zoon van de kerk los te komen van zijn ambt. Bovendien staan bij een afscheiding zijn inkomsten op het spel en zijn lidmaatschap van het college. Hij zal echter de Heere volgen, wanneer de weg hem duidelijk zal zijn. Hij zal wachten op de wolkkolom. In de praktijk laat hij zijn hulpprediker vele liturgische diensten verrichten, zoals het lezen van de formulieren. Dan kan Philpot, zonder onrust in zijn eigen gemoed, bevindelijk preken. Helemaal gerust is hij echter niet.

Contacten met baptisten

Dan krijgt hij in die tijd contact met de gemeenten van de zogenaamde 'Bijzondere Baptisten' (straks hierover meer). Onder hen bevonden zich vele kinderen van God. Vele van de gemeenten waren ontstaan door de arbeid van William Gadsby, John Warburton en John Kershaw, drie linnenwevers uit het gebied van Lancashire. Al gauw volgt een ontmoeting met John Warburton. Deze Warburton is predikant te Trowbridge. We kennen hem van zijn bekende boek *Weldadigheden van*

een verbondsgod. Ook krijgt hij contact met Joseph Parry, landbouwer te Allington. Dit wordt een vriendschap voor het leven, als bij David en Jonathan. In 1833 hoorde hij Philpot voor het eerst preken. Philpot schrijft vele openhartige brieven, vooral ten aanzien van zijn verblijf in de staatskerk. Deze man is geestelijk veel tot steun geweest van Joseph Charles Philpot.

Een geweldige strijd leeft in zijn hart. Hij durft niet uit eigen beweging, zonder aanwijzing van boven, uit de staatskerk te gaan. Maar dan komt de plotselinge wending. Hij bedenkt ineens dat hij eigenlijk dwaas bezig is. Hij moet niet op een aparte stem wachten, of een aparte ervaring, maar de druk zelf, de overtuiging zelf, is het antwoord, dat hij uit de staatskerk moet.

Breuk met de staatskerk

Op 22 maart 1835 treedt Joseph Charles uit de staatskerk. Voor hem zelf betekent dit het einde van de strijd. Voor zijn gemeente komt het onverwacht. Zijn keuze ligt echter vast. In twee brieven geeft hij verantwoording van hetgeen hij gedaan heeft. Hij acht de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom, dan de schatten van Egypte. In een tweede brief zegt hij zijn lidmaatschap van het Worcester College op. Hiervan verscheen in Nederland een vertaling door G. Velthuisen onder de titel *Mijn afscheid van de Engelsche Staatskerk*. Zó wordt Philpot 'der pelgrims metgezel'. Dat is de verklaring van de titel van het boek van Saarberg. Hij wordt metgezel van het eenvoudige pelgrimsvolk, dat de Heere ootmoedig vreest.

Zijn breuk is volledig. Hij gaat een zelfstandige weg en wil niet meer herinnerd worden aan alles wat met de staatskerk te maken heeft. Hij gaat daarom ook niet meer in het zwart gekleed. Na enige tijd in Abingdon bij W. Tiptaft vertoefd te hebben, keert Philpot terug naar Stadham om orde op zaken te stellen. Hij doet al zijn boeken weg. De verkoop van zijn enorme bibliotheek neemt drie dagen in beslag. Op 5 juni maakt hij een reis naar Allington, waar zijn vriend J. Parry woont. Daar vervult Philpot tijdelijk de functie van hulpprediker. Hij is voor velen tot zegen: Carby Tuckwell en boer Wild ontvangen menigmaal een zegen onder zijn prediking.

Dan sluit hij zich aan bij de gemeente van de Bijzondere Baptisten. Onmogelijk was het op den duur te Allington te kunnen blijven voortgaan, zonder door de volwassendoop met onderdompeling bij de gemeenten der Bijzondere Baptisten te zijn ingelijfd. Ook Allingtons gemeente behoorde daartoe. Het kerkelijk leven was weliswaar weinig georganiseerd en sterk independentistisch, maar al was de prediker Philpot zeer begeerd en bemind, een 'ongedoopte' predikant zou voor hen uiteindelijk onaanvaardbaar moeten zijn.

Gedoopt

Philpot heeft zich dus laten 'overdopen', iets wat William Huntington nooit heeft gedaan. Op 13 september 1835 wordt hem de doop door onderdompeling bediend door de bekende John Warburton. Hij schrijft zelf van deze plechtigheid: 'Ruim een week geleden had ik het voorrecht de dierbare Heere te volgen door het doopwater. Nimmer tevoren had ik zulk een gevoelig besef van mijn onwaardigheid dan op die dag. Het behaagde Hem mij er voor te behoeden dat ik ook maar de minste kou vatte, en mij meer vrijmoedigheid te geven om in Zijn watergraf af te dalen dan ik had durven verwachten met het oog op mijn lichamelijke en geestelijke beproevingen en oefeningen. De heer Warburton preekte en doopte mij op plechtige wijze, met zalving en toegenegenheid.'

We weten dat Philpot de kinderdoop verworpen heeft. Hij schrijft letterlijk: 'De Schrift veroordeelt die ceremonie en God toornst daarover...' (Voorbericht 2e uitgave van *Afscheiding van de Engelse Staatskerk verdedigd*, pag.7). Bij de beoordeling van deze uitspraak moeten wij wel de achtergrond bezien waartegen hij dit schrijft. De kinderdoop was in de Engelse Staatskerk niet alleen een ceremonie geworden van een besprengen met het water en het uitspreken van de doopformule. 'De predikant moet neerknielen en God ernstig danken, dat Hij dit kind heeft wedergeboren door Zijn heilige Geest' (Voorbericht 2e uitgave van *Afscheiding van de Engelse Staatskerk verdedigd*, pag.6). In het licht van deze dingen krijgen we meer begrip voor Philpots standpunt.

Ook het doen van belijdenis was een

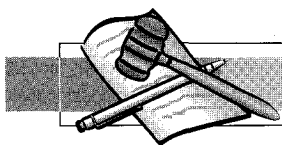
ceremonie geworden waarbij zonder meer de jonge mensen als dienaren van God werden aangesproken met de vergeving van zonden. De bisschop kwam om de confirmatie te doen en sprak daarbij de woorden: 'Almachtig en eeuwig God, Wien het behaagd heeft deze Uw dienaar te wederbaren door het water en de Heilige Geest, en die Gij vergiffenis hebt geschonken van al zijn zonden...'. Terwijl Philpot van deze jonge mensen vertelt dat zij na een confirmatie allerlei zedeloze handelingen deden, zodat er niet veel te zien was, dat zij zich in de praktijk als dienaren van God gedroegen. In zijn verdediging van de afscheiding van de staatskerk tegen ene meneer

Jerram zegt hij: 'Wij beweren in onze afscheiding van de kerk van Engeland geleid te zijn door die gezegende Leraar, omdat wij ons gedrongen gevoelden door een goddelijke vreeze en de werkingen van een geestelijk geweten, te handelen gelijk wij gehandeld hebben. Eens waren wij blind, maar nu zien wij. Wij hebben gebeden, gesmeekt, geweend en geschreid om Goddelijke leiding en bestuur. Wij hebben het zondige gevoeld van langer in zulk een stelsel te blijven...'

(wordt vervolgd)

Scheveningen,

ds. J.B. Zippo

Kerknieuws

Beroepen:

te Berkenwoude, te Gorinchem en te 's-Gravenzande: ds. C. Sonneveld te Veenendaal;
te Hendrik-Ido-Ambacht: ds. P. van Ruitenbergh te Chilliwack (Canada);
te Hilversum en te Rotterdam-IJsselmonde: ds. C. Hogchem te Barneveld;
te Leiderdorp, te Meliskerke, te Nunspeet en te Scherpenzeel: ds. G.J.N. Moens te Goes;
te Naaldwijk, M. Mondria te Waardenburg;
te Rotterdam-Zuidwijk:
ds. C.G. Vreugdenhil te Groningen;
te Utrecht, W. Visscher te Amersfoort.

Bedankt:

voor Doetinchem en voor Vlaardingen:
ds. W. Visscher te Amersfoort;
voor Emmeloord en voor Urk:
ds. M. Karens te Werkendam;

voor Genemuiden en voor Nieuwdorp:
ds. J. Karels te Middelharnis;
voor Leerdam: ds. J. Schipper te 's-Gravenpolder;
voor Middelburg-Centrum: ds. C. Hogchem te Barneveld;
voor Moerkapelle: ds. P. Mulder te Dordrecht;
voor Ridderkerk-Slikkerveer:
ds. C. Sonneveld te Veenendaal;
voor Sint Annaland: ds. C. Neele te Aagtekerke.

Kerkelijk Jaarboek DEPUTAATSCHAP KERKRECHT

Het secretariaat van het Deputaatschap berust thans bij:
J.T. van den Berg
Bremhoek 19
8072 KB Nunspeet
tel. 0341-254725
fax 0341-261504
zie pag. 72

een maaltijd. Er zal inhoudelijk worden ingegaan op een van de thema's, die op de eerste avond zijn aangereikt. De avond begint om zeven uur in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente aan de Ronsseweg 1 te Gouda. Het is noodzakelijk in verband met de maaltijd om van te voren aan te melden. Dit kan bij de voorzitter van de vereniging, dhr. W. Visser, G. Breiterstraat 5, 8072 HM Nunspeet, tel. 0341-254072 of per e-mail: wvisser@rdnet.nl
De aanmelding voor de avond moet uiterlijk 7 januari a.s. binnen zijn.

WEEKJE UIT IN EIGEN SFEER

De Commissie Vakantieweken van de Bond van Vrouwenverenigingen organiseert weer drie vakantieweken voor ouderen en alleenstaanden (vanaf 40 jaar). Elk jaar mogen wij weer bekende, maar ook nieuwe gasten verwelkomen op onze weken. Wanneer het u aanspreekt om tijdens de vakantie mensen te ontmoeten die gelijkgezind zijn, vraag dan eens om inlichtingen.

Tijdens deze week worden er twee bustochten, van een hele en een halve dag, georganiseerd. Op twee avonden komt er een spreker, één van hen is altijd een predikant. De andere avond wordt gevuld met een mooi onderwerp, soms met dia's of er komt een koor zingen. De avonden worden met een meditatie afgesloten en iedere morgen bespreken we met elkaar een bijbelgedeelte. Dat is vaak een heel aangenaam uur en schept een onderlinge band. Zondags kerken we in de dichtstbijzijnde Gereformeerde Gemeente. In deze week zijn twee echtparen uw "staf". Zij organiseren de uitstapjes e.d. en proberen u een aangename vakantie te bezorgen in het oord, waar u op basis van volpension logeert.

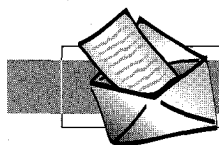
Vanaf D.V. woensdag 8 januari kunt u zich opgeven bij mevrouw Berkouwer-Bel, tel. 0488-483031. Zij staat u graag te woord vanaf 's morgens 9 uur.

U kunt kiezen uit:

Zeddum, Hotel Ruimzicht, 28 juni t/m 5 juli
Lage Vuursche, Ernst Sillem Hoeve, 12 juli t/m 19 juli

Doorn, Conferentiecentrum Kaap Doorn, 26 juli t/m 2 augustus

Kosten bedragen per persoon, voor Lage Vuursche en Doorn € 375 en voor Zeddum €345. Toeslag voor een 1 pers. kamer €20.

Berichten

DATHEEN SAMENZANGAVOND TE RHENEN

Op D.V. zaterdag 11 januari a.s. organiseert stichting "Musica Sacra" een Dathen samenzangavond in de Cunerakerk te Rhenen. Het programma voor deze avond bestaat uit het gemeenschappelijk zingen van de eeuwenoude psalmen naar de berijming van Petrus Dathen. De opening en meditatie wordt verzocht door ds. C. Sonneveld uit Veenendaal.

Pieter Heykoop bespeelt het orgel. De toegang is vrij. Er zal een collecte worden gehouden waarvan de opbrengst bestemd is voor het Deputaatschap Israël.

ADOPTIEVERENIGING

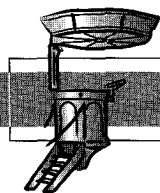
Op D.V. vrijdagavond 10 januari 2003 wordt de tweede jongerenavond gehouden voor adoptiejongeren vanaf 16 jaar. Deze avond zal vooral in het teken staan van een nadere kennismaking met elkaar tijdens

Heb je niemand???
Voor jongeren en ouderen een horend oor!!!

U kunt ons bellen:

- op maandag-, donderdag- en vrijdagavond van 19.00 - 22.30 uur;
- op dinsdagmorgen van 09.00 - 12.00 uur;
- op woensdag- en zaterdagmiddag van 13.30 - 17.00 uur.

Predikbeurten

ZONDAG 5 JANUARI 2003

Aagtekerke 9.30 uur ds. Neele en 19.00 uur ds. van Gelder en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.00 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 10.00 en 15.30 uur dhr. G. Beens; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Beekbergen 19.00 uur ds. Meeuse; Berkenwoude 19.15 uur ds. v/d Net; Bodegraven 10.00 uur ds. Bac en 18.30 uur leesdienst; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur leesdienst; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. van Boven; Deventer 18.00 uur ds. Kleppe; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Doetinchem 9.00 en 15.30 uur ds. Clements (Meestersstraat 2); Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 14.30 uur ds. L. Blok; Enschede 15.00 uur ds. Schreuder; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. Brugge; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Hakvoort; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur dhr. de Heer; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Hendrik-Ido-Ambacht 19.00 uur ds. Silfhout; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. v/d Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Mouw; Kamperland 18.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 15.00 uur ds. W.J. Karels; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Lelystad 19.00 uur ds. Kattenberg; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. van Gelder en 18.30 uur ds. Neele en 14.00 uur leesdienst; Moerkapelle 19.15 uur ds. Zippro (doventolk); Naaldwijk 18.30 uur dhr. de Heer; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwdorp 14.00 uur ds. Schipper; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Oosterend-Texel 10.00 en 18.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. van Krimpen; Poortugaal 9.30 en 15.30 uur ds. de Jongste; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. van Aalst; Rijssen-Noord 9.30 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 18.30

uur ds. Brugge; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur ds. Baaijens; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. Boogaard; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. Moerkerken; Rotterdam-Zuid 18.30 uur ds. de Jongste; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Scherpenisse 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Soest 19.00 uur ds. Visscher; Spijkenisse 14.30 uur ds. P. Mulder; Stolwijk 19.00 uur ds. Hakvoort; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Utrecht 15.30 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlaardingen 16.30 uur ds. Paul; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Wemeldinge 10.00 en 15.00 uur dhr. Bakker; Werkendam 11.15 en 18.30 uur leesdienst (in de Geref. Kerk); Westkapelle 9.30 en 14.00 en 18.30 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Verschuure; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 19.00 uur ds. Driessen; Zwijndrecht 14.30 uur ds. de Wit.

DINSDAG 7 JANUARI 2003

Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher (bijbellezing); Enschede 19.30 uur ds. Brugge; Oud Beijerland 19.30 uur ds. van Krimpen (bijbellezing).

WOENSDAG 8 JANUARI 2003

Andijk 19.30 uur dhr. G. Beens; Breda 19.30 uur ds. Melis; Delft 19.45 uur ds. Silfhout; Elspeet 19.30 uur ds. Vermeij (bijbellezing); Enkhuizen 19.30 uur dhr. G. Pater; Opheusden 19.30 uur ds. J. Karens

(bijbellezing); Ridderkerk 19.30 uur ds. van Aalst (afscheidsdienst); Rijssen-Noord 19.30 uur ds. van Dieren; Utrecht 20.00 uur ds. Kleppe; Zwijndrecht 19.30 uur ds. Verweij.

DONDERDAG 9 JANUARI 2003

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout (bijbellezing); Houten 19.30 uur ds. v/d Net (bijbellezing); Kampen 19.30 uur ds. Brugge; Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. Schot (bijbellezing); Leerdam 19.30 uur ds. F. Mulder; Poortugaal 19.30 uur ds. J. de Pater; Sint Annaland 19.30 uur ds. J. Karels.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar. Diensten zondag 5 januari om 10.00 uur evangelist G. Baan en 17.00 uur leesdienst.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur. Bijbelcursussen elke dinsdag vanaf 18.30 uur.

Breng in de kerstvakantie eens een bezoekje aan Simon de Looier. Geopend van dinsdag t/m zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur. Welkom!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur evangelist H.J. van den Boogaart. U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

**Voorspoedig
Nieuwjaar**

DeHeyZon

Directie en personeel

Jufferswegje 31, 4421 JA Kapelle-Biezeling tel. 0113 33 03 50

Tevens danken wij u hartelijk voor het in ons gestelde vertrouwen in het afgelopen jaar

Fam. A. P. Heykoop

Langs deze weg willen wij familie, vrienden (emeritus)predikanten, predikantsweduwen, studenten en kerkenraden 's Heeren onmisbare zegen toewensen voor het toekomstige, tevens willen wij na de Heere die goed voor ons is, allen die het afgelopen jaar met ons meeleeftde, voor, tijdens en na ons verblijf in het Dijkzigtziekenhuis voor een operatie hartelijk dankzeggen.

Fam. C.L. Hage
Schoolstraat 2, Poortvliet

Familie en vrienden bedankt voor de vele ontvangen wensen. Wederkerig een gezegend 2003 toegewenst.

Wed. Mw. T.L. van den Noort-van de Velde

Bij de wisseling van het jaar wensen we predikanten, studenten, predikantsweduwen, familie, vrienden en bekenden, ook in het buitenland, de zegen van de HEERE toe.

M. Golverdingen v.d.m.
T.H.M. Golverdingen-
van der Heiden
Boskoop

In verband met het vertrek van onze huidige dirigent, zoekt het gemengd Ichtuskoor van de Ger. Gem. te Boskoop, zo spoedig mogelijk een

DIRIGENT(E)

Repetities op maandagavond van 20.00 tot 22.00 uur

Van onze nieuwe dirigent(e) wordt verwacht dat hij/zij:

- zich enthousiast inzet voor ons koor.
- lid is van de Gereformeerde Gemeente en/of de Drie Formulieren van Enigheid onderschrijft.

Informatie: 0172-435359 of
info.ichtuskoor@beukens.nl

Sollicitaties kunt u richten aan:
Bestuur Ichtuskoor
p/a Mevrouw E.K. Beukens
Diamantstraat 448
2403 BE Alphen aan den Rijn

Voor het jaar 2003 wensen wij curatoren, docenten, predikanten, emerituspredikanten, predikantsweduwen, zendingswerkers, evangelisten, kerkenraden en gemeenteleden des Heeren onmisbare hulp en zegen toe.

Studenten van de
Theologische School
te Rotterdam

Mevr. en Ds. Verweij-Pronk willen alle predikanten, docenten, kerkenraden, studenten, evangelisten, familie en vrienden van harte Gods onmisbare zegen en de leiding van Gods Geest toewensen in het jaar 2003. Tevens willen wij een ieder van harte bedanken voor alle goede wensen die wij van u mochten ontvangen.

Yerseke,
Fam. Ds. Verweij-Pronk

Wij wensen onze familie, vrienden en kennissen van harte de zegen des Heere in het nieuwe jaar toe.

Ds. en Mevr. Paul-Bos
Moerkapelle

Diverse kamers te huur.
Regio Gorinchem. Tel. 06-29458208

Begrafenisonderneming

Voor uitvaartzorg in:

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ Barneveld
- ◆ Veenendaal
- ◆ Kootwijkerbroek
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Amersfoort
- ◆ Benschoude
- ◆ Woudenberg

Geen crematies

Prinsenlaan 30

3925 BM Scherpenzeel

Tel. 033 277 0555

Ds. C. Harinck DE PREDIKING VAN HET EVANGELIE Het aanbod van genade

€ 17,50

Ds. Harinck schreef deze studie over het aanbod van de genade van God in de prediking van het Evangelie. Veel vragen leven er rondom dit thema. Wat is het bijbelse evenwicht tussen het geloof als gave van God en de menselijke verantwoordelijkheid? En hoe verhoudt zich de uitgestrektheid van de verzoening van Christus tot de nodiging tot het heil in de evangelieprediking? Ds. Harinck wil in dit nieuwe boek leiding geven in het zoeken naar bijbelse antwoorden op vragen die velen bezighouden.

Verkrijgbaar bij:

Bestevaer

Scheldestraat 60 - Vlissingen - tel. 0118-431985

Loop eens vaker uw boekhandel binnen

GEEN ANDER EVANGELIE

L.Huisman

Wie dominee Huisman gekend heeft in de jaren dat hij in Nederland werkzaam mocht zijn, weet hoe indringend hij de boodschap van het kruis verkondigde.

Vele neergebogen zielen zijn door zijn indringende prediking opgebouwd. Zelf door de Geest bezielde wist hij ook anderen in gloed te zetten.

Zomaar een fragment uit één van zijn preken:

Een prediking "zonder Christus" is niets, maar dan ook niets waard. Een kerk, die niet leeft uit de Bron, verdort. Een prediking zonder Christus is weldra een kerk zonder gelovigen, is een gemeente zonder leven.

128 blz. met harde kaft, prijs € 7,-

 Uitgeverij Boekhout
Tel. (0166) 66 38 05
Fax (0166) 66 33 04
E-mail: pieter@boekhout.nl
Internet: www.boekhout.nl

deel 3
nu beschikbaar
verkrijgbaar bij de boekhandel

HONGERSNOOD in Malawi en Zimbabwe

Door het deputaatschap zijn al honderden tonnen mais uitgedeeld in zuidelijk Afrika, dankzij uw steun. De kerken in zuidelijk Afrika werken hard. Toch zijn er nog miljoenen mensen in levensgevaar door voedseltekort. Daarom blijft uw hulp in ieder geval tot de volgende oogst in maart volgend jaar, dringend nodig!

Help! Giro 307447

**DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING
IN BIJZONDERE NODEN DER
GEREFORMEERDE GEMEENTEN**

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721

Slechte akoestiek in uw kerk?

Griffioen Akoestische Systemen zorgen gegarandeerd voor een uitstekende akoestiek met galm in elke kerk. Hierdoor wordt de gemeentezang voller en sprankelender en het orgel krijgt meer draagkracht en breedte! Ook onder galerijen worden de akoestische omstandigheden drastisch verbeterd.

Bouwkundige voorzieningen overbodig. Geen invloed op het directe geluid van uw geluidsinstallatie

U vindt ons ook op de Wegwijsbeurs.

Voor vrijblijvende informatie:

Griffioen
AKOESTISCHE SYSTEMEN

Staphorst,
Tel. 0511-444413, Fax 444108.

Begrafenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12. Wij verzorgen geen crematies.

Hartelijke oproep tot financiële steun!

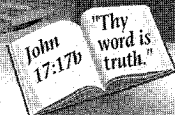
*"Ik durf niet om meer te vragen,
maar..."*

Christenen kunnen na de kerkdienst de ergste honger stillen door gratis wat broodjes mee te nemen. Met de honger naar Gods Woord is de hongersnood dubbel zo groot...!

Uw eindejaarsgift is daarom dubbel zo hard nodig.

Hartelijk dank!

**Winter
actie**

Winterhulp is hard nodig in Rusland. Maar naast voedsel en kleding is ook geestelijk voedsel noodzakelijk. Het Deputaatschap Bijbelverspreiding verspreidt duizenden bijbels, boeken en traktaten onder de christenen in Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne, Moldavië, Letland, Litouwen, Oezbekistan en Kazachstan.

"Wij bidden voor u, dat uw handen niet verslappen en uw harten niet schraal worden, en dat de goedheid Gods over u zij! Wetend, dat alle literatuur duur is, durf ik niet om meer te vragen, maar ik hoop, dat de Heere uw harten zal neigen voor de gemeente van Jangioelj."

Wij hopen dat de Heere ook uw harten zal neigen om ons financieel de mogelijkheid te geven door te gaan met dit werk.

Giro 7409485

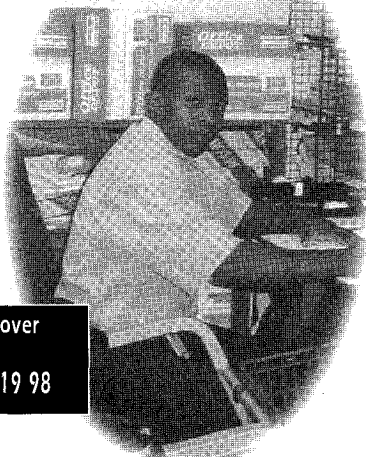
t.n.v. Deputaatschap Bijbelverspreiding, Woerden.
Of bankrekeningnummer 3224.22.329

**Deputaatschap
Bijbelverspreiding
Gereformeerde Gemeenten**

Steun ons curuswerk!

Geef
voor de
Jubileum
actie.

Voor inlichtingen of (dia)-voorlichting over
Spanje, Cuba of Latijns-Amerika:
telefoon 0184 - 61 16 07 of 0548 - 52 19 98

Spaanse Evangelische Zending

Postbus 273 - 3370 AG Hardinxveld-Giessendam

e-mail : sez@rdnet.nl

postbank : 95200 t.n.v. SEZ, Streefkerk

bank : 30.19.57.363 t.n.v. SEZ, Streefkerk

Bestuur SEZ: ds. M.C. Tanis, Werkendam (voorzitter); ds. L. Blok, Ermelo (2e voorzitter) W.M. Damsteeg, Capelle a/d IJssel; P.J. Boers, Streefkerk (penningmeester); ds. G. Hendriks, Achterberg; drs. G. Nieuwenhuis, Bodegraven; L.C. Pols, Krimpen a/d IJssel, A. Stam, Apeldoorn, ds. P.J. Teeuw, Veenendaal; ds. A. van de Weerd, Dordrecht

Voor info bel:
0416-692787
of
0184-630180

Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echteparen

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te
huur in het bej. teh. van de Ger.
Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel 001-519-424-9949

TEXEL. Ruim gelegen 6-8 pers. bun-
galows, 3 sl.k., wasm. en 4-6 pers.
stacaravans, 2 sl.k., douche. Bel voor
de folder: 0222-318391.

Bungalowpark 'De Verrassing',
Bijenkorfweg 6, Oosterend.

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR
ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begravenisonderneming de Jongh

Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039

Reepijzer 5
3371 JC Hardinxveld-Giessendam
Tel. 0184-611154

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
500 zorgverleners staan voor u klaar
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven
wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het
fotoboek met vele voorbeelden.

Grafgedenktekens
Zandee & de Kuijper

Goes: Ronde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

begravenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

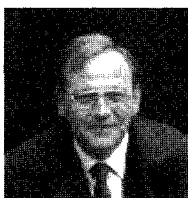
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 018-460 05 09
Fax 010-435 79 12

Actie 'Inloophuis voor Emmen' is gestart

In Amsterdam ('Bij Simon de Looier') en Tilburg ('De Bijbelwinkel') blijkt het inloophuis een goede formule te zijn om met mensen uit de buurt in contact te komen. Er zijn plannen om in Alkmaar, Emmen, Leeuwarden en Merkssem ook inloophuizen te openen.

In het centrum van Emmen is reeds een pand gehuurd. Het gebouw zal aangepast moeten worden, Binnenkort hoopt evangelist C. van Drunen samen met vrijwilligers, mensen te ontvangen om hun de boodschap van Gods Woord door te geven. Hierbij hebben we wel uw hulp nodig. Maak vandaag nog uw nieuwjaarsgift over. Zo helpt u mee om de opdracht uit Gods Woord praktisch gestalte te geven:

**Ga uit in de wegen en heggen;
en dwing ze in te komen, opdat
mijn huis vol worde. (Lukas 14:23)**

Evangelist C. van Drunen: "Ik vind het bijzonder fijn met een inloophuis te kunnen beginnen. Ik zie er echt naar uit om midden in het centrum van Emmen mensen via een inloop te kunnen ontvangen. Het is een nieuwe mogelijkheid om het Woord door te

geven. Ook op de andere posten hebben ze er goede ervaring mee."

25.000,-

Evangelisatie in relatie. Inloophuizen zijn hiervoor een beproefd middel. Er zijn plannen voor inloophuizen in Alkmaar, Leeuwarden en Emmen. Emmen bijt nu de spits af. De aanloop- en onderhoudskosten voor 2003 zijn begroot op ca. 25.000 euro. Een heel bedrag, maar we hebben goede moed dat we ook met uw hulp binnen enkele weken dit bedrag binnen hebben. Voor evangelist Van Drunen zal dat een dubbele stimulans zijn. Helpt u vandaag nog mee?

 Giro
628912

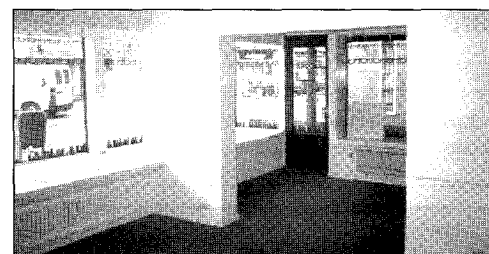
t.n.v. Dep. Evangelisatie Woerden
o.v.v. Inloophuis voor Emmen

Hartelijk dank!

Laat de thermometer stijgen!

De locatie in Emmen. Extérieur en deels interieur.

Uit de praktijk...

Ze had niemand meer in de buurt om mee te praten. Maar ze moest iets dat haar zo bezig hield kwijt. Maar aan wie? Da's waar ook! Een paar straten verder is de Bijbelwinkel. Daar kun je met al je vragen naartoe, had ze eens in een folder gelezen. Zo kwam ze aarzelend binnen. Bij een kop koffie begon ze te praten. Wat haar bezette, was de vraag: "Wat is er na de dood?" Ze had namelijk van een arts te horen gekregen ongeneeslijk ziek te zijn. Vragen rondom de dood kwamen op haar af. Dan ervaar je als evangelist en vrijwilligers een taak te hebben in een ondergaande wereld! [Evangelist H.J. van den Boogaart uit Tilburg]

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Eerst Emmen, daarna de rest.